

Хорові імпрези Івано-Франківська зламу ХХ-ХХІ сторіч

О. І. Манелюк

Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, м. Івано-Франківськ Україна
Corresponding author. E-mail: OksanaManeliuk@i.ua

Paper received 09.08.19; Accepted for publication 22.08.19.

<https://doi.org/10.31174/SEND-HS2019-205VII34-02>

Анотація. У статті представлено м. Івано-Франківськ як центр музичних фестивалів Прикарпаття. Серед різних фестивальних дійств виокремлено два найбільш помітних у культурному житті міста та регіону, які викликають велике зацікавлення як у виконавців, так і слухачів. Йдеться про масштабні духовно-мистецькі акції – Міжнародний Різдвяний фестиваль «Коляда на Майзлях» та Великодній хоровий фестиваль «Катедральні дзвони». Розкрито ключові заходи цих хорових дійств, виокремлено їх учасників, здійснено аналіз концертних програм.

Ключові слова: «Коляда на Майзлях», «Катедральні дзвони», фестиваль, програма, культура, духовність, імпрези.

Вступ. Івано-Франківськ – місто, яке славиться багатством інструментальними, хоровими, фольклорними та іншими мистецькими імпрезами. Та все ж найбільшу частку в фестивальному русі міста займають хорові дійства. І це цілком закономірно, оскільки Станіслав (нині Івано-Франківськ) здавна вирізнявся інтенсивним культурним життям, найбільше в хоровій царині. Тяглість хорових традицій міста знайшла відображення в сьогоденні, зокрема в фестивальних акціях. Серед них: конкурс хорової музики ім. Дениса Січинського (з 1991 р. – Всеукраїнський), Міжнародний фестиваль хорової музики «Передзвін» (з 2000 р.), Всеукраїнський (із 2019 р. – Міжнародний) Різдвяний фестиваль «Коляда на Майзлях» (з 2010 р.), фестини хорової духовної музики «Від Різдва до Великодня», «Від Різдва до Різдва», Міжнародний фестиваль Христового міста «Вгору серця» (з 2001 р.), фестиваль «Наша дума, наша пісня» на відзначення 180-річчя від дня народження Т.Шевченка, Міжнародний фестиваль «Porto-Franko fest» (з 2016 р.), мистецький проєкт «Оперний феєрверк» (з 2009 р.), Міжнародний мистецький фестиваль країн Карпатського регіону «Карпатський простір» (з 2016 р.), і наймолодший з усіх – Великодній хоровий фестиваль «Катедральні дзвони» (з 2018 р.). В останні роки серед шанувальників хорового мистецтва значної популярності набули дві великі духовні акції: «Коляда на Майзлях» і «Катедральні дзвони». І якщо фестиваль «Коляда на Майзлях» уже набув слави, бо проходить вже десять років, то «Катедральні дзвони» – тільки набирає обертів, і, хоча проводиться вдруге, отримав широкий резонанс і схвальні відгуки.

Огляд публікацій із даної теми. Фестивальний рух Івано-Франківська досліджений спорадично. Так, Г. Карась у праці «Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська» [6] тільки перелічує конкурси та фестивалі, які відбувались у місті до 2012 р., не вдаючись до їх музично-критичної оцінки. З матеріалів «Туристичного путівника» за 2018 р. можна коротко ознайомитись з окремими музичними імпрезами Івано-Франківська. Невеликі статті зустрічаються в електронному ресурсі на сайті міста [11]. Однак для того, щоби розкрити панораму хорового фестивального руху Івано-Франківська, цього недостатньо. Тому доцільно виокремити найцікавіші, наймасштабніші фестивальні дійства саме в галузі хорового мистецтва, завдяки яким місто стає центром культурно-

мистецького життя Західної України. Основною джерельною базою дослідження стали статті з місцевої періодики, відеоматеріали концертів, спілкування з організаторами, власні спостереження.

Мета. Висвітлити концертні програми хорових фестивалів «Коляда на Майзлях» та «Катедральні дзвони», розкрити найбільш примітні концертні заходи, узагальнити їх особливості.

Виклад основного матеріалу. Музичні фестивалі сьогодні вельми популярні культурні акції. Саме тому їхні сутнісні риси стають предметом наукових зацікавлень музикознавців. Так, І. Бермес позиціонує музичні фестивалі як «публічні масштабні заходи, які популяризують національні музично-виконавські традиції й у цьому сенсі вони є своєрідною захисною реакцією на світові глобалізаційні процеси» [1, 155]. М. Швед наголошує на важливій ролі фестивалів, які «...нерідко визначають напрями розвитку мистецтва та формують нові ідеї, що творять особливий механізм регулювання та корегування естетичних смаків, перевіряють практикою новації» [12, 3]. Безліч людей не мислить себе без фестивалів, концертів, театру і кіно, завдяки яким відбувається задоволення естетичних потреб.

С. Виткалов висловлює таку думку: «...на регіональному рівні набувають популярності заходи з чітко вираженою місцевою складовою, тобто саме тим, що характерне для того чи іншого регіону» [4, 184]. Прикарпаття споконвіку славилось неповторними традиціями, передусім фольклором, які свято оберігалися країнами. Це колоритна ноша, багата мелодика та ритміка інструментальних награвань, які ментально притаманні гуцулам. А ще народна пісня, на яку вплинула розкішна природа краю – краса лісів і рік, багаті флора і фауна. В різні історичні періоди, коли край перебував під юрисдикцією інших держав, прикарпатці свято берегли традиції, беручи участь у різних аматорських гуртках, популяризуючи рідну пісню, танець. Навіть у буремні воєнні роки, коли створився певний творчий вакуум у культурному житті краю, все ж хорове життя тривало. Та справжній розквіт настав аж у період незалежності Української держави. І хоча фестивальний рух в Україні є відносно молодим явищем, за останні десятиліття спостерігається його употужнення, котре торкнулось і співучого Івано-Франківська.

Якщо класифікувати музичні фестивалі за принципами їх організації, окресленими кандидатом мистецтвознавства М. Шведом [12, 3], то можна виокремити концептуальний і демократичний. Організатори обох різновидів прагнули піднести роль хорового мистецтва на Прикарпатті, тобто концепція проведення полягала у ренесансі співочих традицій як однієї з ментальних рис українців, залучення широкої публіки до активного (виконання) і пасивного (слухання) сприйняття продукту високого мистецтва. Однак, при виборі форм і програм таких акцій, запрошуючи учасників із різних куточків не тільки України, а й з-за кордону, реально простежується принцип демократичності, котрий передбачає довільну форму проведення. У «Коляді на Майзлях» це відобразилось у вертепних дійствах, спільних колядуваннях різних колективів, взаємодії диригентів, масових концертах на Вічевому майдані міста. У «Катедральних дзвонах» – у відсутності обмежень стосовно виконавців (колективи аматорські, напівпрофесійні та професійні), репертуару (музика духовна і світська, класична і сучасна). Основний жанр святкових імпрез – хорове музикування, відповідно «виконавський апарат» [там само] – хор, вокальний ансамбль, ансамбль пісні і танцю, гурт. І це ще один із проявів демократичності.

Фестиваль «Коляда на Майзлях» започатковано 2010 року при монастирі Царя Христа оо. Василян з метою «...відновлення різдвяних традицій, коляд, щедрівок, вертепів на розвиток духовного вокально-хорового мистецтва» [5, 2]. Від того часу, 10 років поспіль Івано-Франківськ у часі одного з найвеличніших християнських свят – Різдва Христового – має змогу почути шедеври української народнопісенної культури – колядки та щедрівки, пережити події життя Христа у вертепах і святкових дійствах.

До організації фестивалю долучилися парафія храму, міська влада і Департамент культури. Засновницею дійства стала керівник Молодіжного хору «Осана» Л. Терлецька, яка протягом шести років із колективом їздила на «Велику Коляду» до Львова і загорілася бажанням створити таку акцію у рідному місті. Ідею підтримали однодумці та представники церкви, зокрема, о. Володимир (ігумен монастиря). Назва виникла від району, в якому розміщений монастир Христа Царя. Л. Терлецька в інтерв'ю на ТРК «Вежа» згадує, що «...організували коляду спочатку силами місцевих колективів, а пізніше люди самі почали нам телефонувати і щороку було близько 50-ти колективів» [2]. Символом свята стала величезна вертепна Зірка, виготовлена спеціально для нього. Перші фестини тривали два тижні, де першого тижня виступали колективи малих вокальних форм, а другого – великі хори. Закінчувалося свято гала-концертом.

Кожен із фестивалів «Коляди на Майзлях» має свої обов'язкові твори, що зазначено у щорічних репертуарних збірниках. Умовою є акапельне виконання або виконання у супроводі «живих» інструментів (трембіта, бандура, коза, бубен тощо) саме колядок і щедрівок, які побутують в певному регіоні. Одним із завдань фестивалю було поєднання старовини і сучасності для кращого сприйняття молоддю.

Щоденно організатори укладають програми так, щоб представити південні, східні та західні куточки

України, що свідчить про оригінальність і автентичність заходу. Щодо концепції проведення, простежується професійний ріст. У перші роки храмова сцена зустрічала переважно невеликі аматорські ансамблі і вертепні дійства. Втім, із кожним роком збільшується число учасників професійного напрямку, таких як муніципальний хор «Гомін» (кер. Р. Ляшенко), формація «Пікардійська терція» (кер. В. Якимець), студентські хори з Жешува, Любліна, Кошаліна, Ополе (Польща), м. Ясси (Румунія), м. Купішкіс, м. Єлгава (Литва).

Пройшовши довгий шлях фахового зростання, у 2019 р. «Коляда на Майзлях» отримує статус Міжнародного, що стало логічним завершенням цієї еволюції, відкрило мистецькі кордони, дало можливість познайомитись з кращими зразками культури інших держав. Відповідно, з державної казни починають активніше виділятися кошти для організації фестивалів. Щобільше, для вирішення організаційних питань залучається ціла інфраструктура. На найвищому рівні налагоджується комунікаційний процес, за кожним колективом закріплений гід, у засобах масової інформації та програмах висвітлений точний графік виступів, щоденно відбувається пряме транслявання концертів на ОТБ «Галичина». Така постановка питання суперечить думці О. Литовки, яка резюмує пробіли у роботі музичних фестивалів [7, 114 – 115].

Цьогорічний – десятий за рахунком – фестиваль «Коляда на Майзлях» став однією з найбільш вдалих форм даного заходу. Він проходив з 8 по 14 січня. Крім великої кількості прикарпатських колективів (бойків, гуцулів, покутян) і колективів із різних міст України, зокрема з зони бойових дій (Попасної і Волновахи), на X Міжнародний фестиваль прибули гості з Молдови, Польщі та інших країн. Це хори, фольклорні та вокальні ансамблі, духовий і камерний оркестри, окремі виконавці – всього 50 колективів-учасників.

У рамках фестивалю відбулися прес-конференція, круглий стіл на теми історії, звичаїв та значення українських колядок, святкова хода містом і архиєрейська Служба Божа за участю Блаженнішого Святослава (Шевчука).

На відкриття будь-яких урочистостей прийнято запрошувати поважних митців. Цього разу це були Народна артистка України Н. Матвієнко, виступ якої розпочав Різдвяне дійство, та Муніципальна академічна чоловіча хорова капела ім. Л. Ревуцького (кер. В. Курач).

У десятій «Коляді на Майзлях» взяла участь велика кількість професійних хорів. Серед них: академічний камерний хор «Чернівці» (м. Чернівці, кер. Н. Селезньова), Галицький академічний камерний хор (м. Львів, кер. В. Яциняк), Хмельницький академічний муніципальний камерний хор (м. Хмельницький, кер. І. Цмур), хор «Novus» КЗ «Бердичівський педагогічний коледж» Житомирської обл. ради (м. Бердичів, кер. Л. Зеленьська), Вишгородський муніципальний хор «Коралі» (м. Вишгород, Київська обл., кер. О. Потіцька), Івано-Франківські колективи: муніципальний камерний хор «Галицькі передзвони» (кер. І. Дем'янець), академічний студентський хор та вокальні ансамблі хорового відділу Івано-Франківського

музичного училища ім. Д. Січинського (керівники О. Манелюк, О. Слободянюк, А. Миндюк), колективи Архикатедрального і Митрополичого собору Воскресіння Христового УГКЦ: камерний хор «Воскресіння» (кер. В. Рудницький) та Митрополичий камерний хор «Кредо» (кер. Ж. Зваричук), колективи церкви Царя Христа УГКЦ: молодіжний хор «Осанна» (кер. Л. Терлецька) та камерний хор «Kantemus» (кер. І. Дем'янець), дитячі хори: «Божі Ангелята» церкви Царя Христа УГКЦ (кер. Н. Дубова), фольклорний ансамбль «Дзвіночки» ДМШ № 1 ім. М. Лисенка та фольклорний ансамбль Вигодської ДМШ (сmt. Вигода, Долинський р-н, кер. Н. Юкіш).

Серед аматорських колективів на святі були присутні аматорський хор академії економіки Молдови «Kantabile» (м. Кишинів, кер. Є. Маріан), Зразковий хор студентів Одеської національної академії харчових технологій «Novellus» (м. Одеса, кер. Н. Гетманець), вокальний ансамбль «Мелодія» (м. Попасна Луганської обл., кер. А. Лисовець), народний пошуково-дослідницький фольклорний гурт «Заграйрочка» (м. Волноваха Донецької обл., кер. І. Крюченко). Різдвяну феєрію доповнило звучання інструментальної музики у виконанні академічного камерного оркестру «Harmonia Nobile» (м. Івано-Франківськ, кер. Н. Мандрика), духового оркестру Львівської Духовної семінарії Св. Духа (м. Львів, кер. А. Леськів), гурту «Rockoko» (м. Львів), вокально-інструментального квартету бандуристок «Гердан» Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаніка (м. Івано-Франківськ, кер. В. Дутчак). У їхньому виконанні прозвучали колядки автентичні і традиційні, мало відомі та ультрасучасні. Таке поєднання старовини і сучасності особливо зацікавлено сприймалося молоддю, і це надзвичайно важливо – адже саме її ставлення до фольклору є запорукою живучості фольклорних традицій у майбутньому. Таким чином, плекання любові до рідної пісні, усвідомлення її мистецького і виховного значення стало ще одним із завдань «Коляди на Майзлях».

Гала-концерт, що став заключним акордом фестивалю, перетворився у грандіозну Різдвяну епопею за участю більше 30-ти колективів (які по чергово демонстрували найкращі твори своїх програм), отців церкви, міністра культури Є. Нищука, народної артистки України М. Бурмаки та гурту «Gypsy Lyre».

Всеукраїнський фестиваль «**Катедральні дзвони**» – це один із поштовхів до відновлення української духовної культури, яка нищилася століттями, але, завдяки незламності духу українського народу, залишилась його ментальною рисою. Адже відомо, що саме духовна хорова культура в усі часи була тією силою, що найбільше зберігала українські традиції, мову, національну сутність. Сьогодні духовна пісня входить і до релігійних відправ, що проводяться рідною мовою, і розвивається поза ними. На концертах духовної музики люди мають можливість зазирнути у власну душу, пізнати «самого себе», відчуті миті катарсису. Серед таких концертних імпрез Івано-Франківська вирізняється фестиваль «Катедральні дзвони» – символ нового духовного відродження українства.

За словами В. Рудницького, активного учасника хорового руху Івано-Франківська, знаного диригента, даний фестиваль є «місійним заходом» [10]. І знаково, що він проводиться в одній з найбільших святинь міста – Архикатедральному Митрополичому соборі Св. Воскресіння.

Фестиваль створено митрополитом Івано-Франківським Володимиром (Війтишиним) та міським головою Івано-Франківська Русланом Марцінківим.

Директором фестивалю став художній керівник і головний диригент камерного хору «Воскресіння» В. Рудницький, уродженець Івано-Франківська, палкий прихильник хорового мистецтва, що спричинився до організації низки хорових колективів у місті та регіоні.

І Всеукраїнський Великодній хоровий фестиваль «Катедральні дзвони» з ініціативи В. Рудницького відбувся 2018 р. 11 травня цей захід благословив архієпископ і митрополит Івано-Франківської Архiepархії ГКЦ В. Війтишин. Дійство тривало три дні. В ньому взяли участь колективи з Івано-Франківська (камерний хор «Воскресіння», кер. В. Рудницький), Львова (студентський хор ЛНМА ім. Лисенка, кер. І. Даньковський) та Києва (камерні хори «Київ», кер. наш земляк М. Гобдич та «Sine Nomine», кер. Н. Тарасенко), а також патріарший хор собору Св. Воскресіння УГКЦ, кер. Р. Рудницький). Почесними гостями дійства стали українські композиторки В. Польова і Г. Гаврилець, українська музикознавиця, дослідниця творчості М. Леонтовича В. Кузик.

Колективи дали шість концертів у соборі та музеї мистецтв Прикарпаття. Цікаво, що в рамках фестивалю хор «Воскресіння» репрезентував диск «Микола Леонтович. «Божественна Літургія». Програми колективів складались з різних зразків духовної спадщини, охоплюючи великі епохальні пласти, починаючи з київських розспівів, концертів композиторів «золотої Доби» (зокрема прозвучали повністю Літургія і Всенічна А. Веделя), творів П. Турчанінова, С. Дегтяревського, К. Стеценка, М. Лисенка, Г. Ізвєкова, і закінчуючи сучасними композиціями Р. Гурка, М. Шука, І. Алексійчук. Також студентський хор ЛНМА ім. М. Лисенка виконав духовну західну музику О. Гайо: «O magnum misterium», Р. Rosephanus «Non nobis Domine», М. Hogan «The battle of Jericho», «Did't My Lord Deliver».

«Будь-який фестиваль має відкривати нові імена, повинен заявляти про ці імена. Чим більше він відкриває імен, тим більше глядачів прийдуть для того, щоб побачити ще щось нове» [7, 113]. І не тільки імена, а й нові твори, які через певний відрізок часу часто стають класичним еталоном. Таким, мабуть, найцікавішим, із творів хорової програми свята було виконання хором «Київ» однієї з «...найскравіших партитур третього тисячоліття світового масштабу» (з інтерв'ю з М. Гобдичем) [10] «Великодніх піснеспівів» В. Польової – твору, присвяченого Героям Небесної Сотні, який прозвучав у перший день святкування.

Музична епопея закінчилася концертним виконанням всіма хоровими колективами Літургії М. Леонтовича з нагоди 140-річчя від дня його народження.

Перший фестиваль «Катедральні дзвони» став могутнім імпульсом до відкриття «нової Пасхальності» – духовного переродження і «особистого духовного воскресіння» кожного – як із учасників, так і слухачів, і важливою ланкою у зв'язку духовних традицій минулого і сучасності.

Традиції Благовісту продовжив II фестиваль хорової музики під цією ж назвою, що відбувся 2-5 травня 2019 р. Розпочався він прес-конференцією, на якій міський голова Р. Марцінків зазначив, що «...ми знаємо наші традиції, колядки, але мало популяризуємо Великодні традиції. Я всіх запрошуюю приєднатися до такого дійства» [9]. До організаційного комітету цього горіч долучився Департамент культури Івано-Франківської міської ради.

Імпреза тривала протягом 4 днів у двох локаціях – Архикатедральному і Митрополичому соборі Св. Воскресіння та на Площі ринок, і стала унікальним хоровим дійством. Слухачі мали можливість почути чотири приїжджі високопрофесійні всесвітньо відомі колективи, які прибули з Києва і Житомира, побачити на сцені потужну плеяду хорових диригентів – маестро Є. Савчука, О. Вацек, М. Гобдича. Серед почесних гостей були знаний хормейстер І. Цикліньський, відомий продюсер в галузі класичної музики О. Пірієв, музикознавиця В. Кузик, музичний критик і журналістка С. Артеменко, актор В. Зінченко. Також про вагомість події свідчить приїзд Міністра культури України Є. Нищука, який побажав і надалі пропагувати та відроджувати хорове мистецтво на Прикарпатті.

Учасниками II фестивалю «Катедральні дзвони» стали вісім колективів: Національна заслужена академічна капела України «Думка» (кер. Є. Савчук), яка в Івано-Франківську після проголошення Незалежності України виступала вперше, муніципальний академічний камерний хор «Київ» (кер. М. Гобдич), академічна хорова капела «Орея» (кер. О. Вацек), Муніципальний академічний камерний хор «Галицькі передзвони» (кер. І. Дем'янець), Митрополичий камерний хор «Кредо» (кер. Ж. Зваричук), Народний камерний хор «Воскресіння» (кер. В. Рудницький).

Характерною рисою Другого фестивалю стало жанрове розширення виконавської програми. Якщо під час імпреди 2018 року виконувалася тільки духовна музика, то цього року звучали шедеври світської і народної музики, які демонстрували колективи «Думка», «Київ», «Орея» – неперевершені інтерпретатори взірців українського хорového мистецтва.

Особливим став другий день фестивалю, коли камерний хор «Київ» вперше для івано-франківців виконав хоровий цикл в 4 частинах «Майдан 2014» В. Сильвестрова, написаний на тексти Т. Шевченка, П. Чубинського та білоруської народної пісні, і присвячений 5-й річниці загибелі Героїв Небесної Сотні. Його автори зуміли трансформувати в музиці і слові моторошні сцени смерті і руїни, які пережила того часу наша країна.

У програмах хорів поряд із старими знайомими композиціями М. Леонтовича, М. Лисенка, С. Рахманінова, П. Чеснокова, Р. Твардовського, звучала сучасна музика П. Уусберга, Г. Гаврилець, М. Скорика, Р. Толмачова, О. Юнек. Цікаво слухалась хорова інтерпретація «Ореї» уривку з симфонії № 9 («З Нового світу») А. Дворжака. Нотку світлої печалі внесла композиція В. Якимця «Гей, плине кача» (соліст маестро О. Вацек), в якій спів доповнювали гармонійні рухи учасників.

В останній день святкувань на заключному гала-концерті прозвучала прем'єра «Божественної Літургії» Я. Яциневича, яку в концертному варіанті антифонно репрезентували чотири хори у супроводі виголосів о. І. Жука. Це – глибокий твір, у якому композитор зумів тонко передати піднесений стан молитовності.

«Катедральні дзвони» – великий поштовх у відновленні культурно-духовного і академічного мистецтва» [3, 4]. Робота організаційного комітету фестивалю заслуговує найвищих похвал. І дуже влучно висловився М. Гобдич: «...якщо надалі співпраця між організаторами «Катедральних дзвонів» буде такою ж, то вам не багато треба – три-чотири роки і станете номером один в Україні» [8, 2].

Висновок. Міжнародний фестиваль «Коляда на Майзлях» і Всеукраїнський фестиваль «Катедральні дзвони» стали візитною карткою Івано-Франківська. Завдяки проведенню цих величних акцій хорове мистецтво на Прикарпатті набуває все більшої популярності серед широкого кола слухачів. До того ж, такі імпреди формують нову плеяду молодих композиторів, диригентів і виконавців. Молодь активно долучається до сприйняття високого мистецтва, що виховує добрий музичний смак. У місті ж формується певний мистецький академічний хоровий канон. Цю тезу підтверджують слова Р. Марцінків: «...класична хорова музика звучала, звучить і ще гучніше звучатиме на теренах нашого рідного міста» [3, 3].

ЛІТЕРАТУРА

1. Бермес І. Організаційні засади музичного фестивального руху в Україні. *Культурологічна думка*. 2005. Вип. 8. С. 150 – 155.
2. Близьче до тіла. Любов Терлецька by ТРК. URL: https://www.mixcloud.com/vezha_org/ (дата звернення 12.06.2019).
3. Великодній хоровий фестиваль «Катедральні дзвони» (м. Івано-Франківськ). 2018. 22 с.
4. Виткалов С. Фестивальний рух як культурний феномен сучасності: аналіз регіонального вектора. *Культура України. Серія: Культурологія*. 2016. Вип. 52. С. 182 – 190.
5. Коляда на Майзлях – 2019 (X Міжнародний Різдвяний фестиваль) / Упор. буклету і набір тексту Л. Терлецька. Івано-Франківськ, 2019. 49 с.
6. Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська: 350-річчю надання місту магдебурзького права присвячується: монографія / Г. Карась (гол. авт. кол.), В. Дутчак, І. Монолатій, І. Дундук [та ін.]. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. 180 с.+60 іл.
7. Литовка О. Фестивальний рух України періоду її незалежності. *Вісник КНУКіМ. Серія: Соціальні комунікації*. 2003. Вип. 2. С. 111 – 115.

8. Палій А. «Катедральні дзвони»: Перший Всеукраїнський Великодній фестиваль відбувся в Івано-Франківську. *Релігійно-інформаційна Служба України*. 2018. 14 травня.
9. У Франківську стартує фестиваль "Катедральні дзвони". *Типовий Івано-Франківськ*. 2019. 2 травня. URL: <http://typical.if.ua/u-frankivsku-startue-festival-katedralni-dzvoni> (дата звернення 25.05.2019).
10. Фестиваль «Катедральні дзвони» розпочався в Івано-Франківську. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HFAIBKJjhwU> (дата звернення 12.05.2019).
11. Фестивали - Офіційний сайт міста Івано-Франківська. URL: <http://www.mvk.if.ua/events> (дата звернення 11.07.2019)
12. Швед М. Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики в Україні на новому етапі (1990 – 2005 рр.): автореф. дис. канд. мистецтвознавства: 17.00.01. / Львівська держ. музична академія ім. М. В. Лисенка. Львів, 2006. 20 с.

REFERENCES

1. Bermes, I. L. Organizational fundamentals of the music festival movement in Ukraine. *Cultural Studies*, 2005. Is. 8. P. 150-155.
2. Closer to the body. Liubov Terletska by TRK. URL: https://www.mixcloud.com/vezha_org/ (accessed 12.06.2019).
3. The big Choral Festival “Cathedral Bells” (Ivano-Frankivsk). 2018. 22 p.
4. Vitkalov, S. V. Festival movement as a cultural phenomenon of the present: analysis of the regional vector. *Culture of Ukraine. Series: Cultural Studies*, 2016. Is. 52. P. 182-190.
5. Koliada in the Maisli – 2019 (the 10th International Christmas Festival) / Booklet editor and typist L. Terletska. Ivano-Frankivsk, 2019. 49 p.
6. Cultural and artistic panorama of Ivano-Frankivsk: dedicated to the 350th anniversary of granting the Magdeburg law to the city: monograph / H. Karas, V. Dutchak, I. Monolatii, I. Dundiak [and others]. Ivano-Frankivsk: City HB, 2012. 180 pp. + 60 illustrations.
7. Lytovka, O. Festival movement of Ukraine during its independence. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series: Social Communications*, 2003. Is. 2. P. 111-115.
8. Palii, A. “Cathedral Bells”: The first All-Ukrainian Easter Festival was held in Ivano-Frankivsk. *Religious Information Service of Ukraine*. 14 May 2018.
9. The festival “Cathedral bells” starts in Ivano-Frankivsk. *Typical Ivano-Frankivsk*. 2 May 2019. URL: <http://typical.if.ua/u-frankivsku-startue-festival-katedralni-dzvoni> (accessed 25.05.2019).
10. The festival “Cathedral bells” was launched in Ivano-Frankivsk. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HFAIBKJjhwU> (accessed 12.05.2019).
11. Festivals – the official website of Ivano-Frankivsk. URL: <http://www.mvk.if.ua/events> (accessed 11.07.2019).
12. Shved, M. B. The development trends of international festivals of the contemporary music in Ukraine at a new stage (1990–2005): Abstract of the thesis of the candidate of arts: 17.00.01. Lviv national music academy named after M. Lysenko, 2006. 20 pp.

Choral performances in Ivano-Frankivsk at the turn of the 20th-21st centuries

O. I. Maneliuk

Annotation. The article shows Ivano-Frankivsk as the music festival center of Prykarpattia. Two of the most important events, which are of great interest for both performers and listeners, were highlighted among the various festival performances in the cultural life of the city and the region. They include the large-scale spiritual and artistic events – the International Christmas Festival “Koliada in the Maisli” and the Easter Choral Festival “Cathedral Bells”. The key events of these choral performances were singled out, their participants were described, and the concert programs were analyzed.

Keywords: “Koliada in the Maisli”, “Cathedral Bells”, festival, program, culture, spirituality, performances.